

T.C.
BAĞBAKANLIK
AVRUPA BĖRLĖĖKĖ GENEL SEKRETERLĖĖKĖ
Sosyal, BĖlgesel ve Yenilikçi Politikalar BĖkanlıĖı

AVRUPA KOMĖSYONUNUN ILOĞYLA ĖLBĖRLĖĖKĖ KĖERĖSĖNDE DĖZENLEDĖĖKĖ
DĖZGĖN ĖL (DECENT WORK) BAĞLIKLI FORUM VE AVRUPA
KOMĖSYONUNUN BU KAPSAMDAKĖĖALIĖMALARI

Avrupa Komisyonu İstihdam ve Sosyal İler Genel MĖdĖrlĖkĖnĖn dĖzenlediĖi DĖzgĖn Ėl (Decent Work) konulu uluslararası forum 11-12 Ekim 2010 tarihlerinde BrĖkselĖde yapılmığtır. Forumu, AB kurumlarınĖn, Ėye Ėlkelerin ve ABĖnin stratejik ortaklarınĖn (geliğmekte olan Ėlkeler) temsilcilerinin yanığıra, sivil toplum kuruluğlarından ve uluslararası ĖrgĖtlerden de temsilciler katılmığtır. Forumda dile getirilen gĖrĖllerin, Komisyonun 2011 yĖĖında bu konuda hazırlayacakĖ rapora girdi saĖılamasĖ ĖngĖrĖlmĖltir. Zira Avrupa Komisyonunun 2006 yĖĖında yayınladĖĖe bildirimden¹ sonra da iki adet benzer nitelikli forum yapılmığ ve bu toplantılarda sunulan gĖrĖllerin İekillendirdiği bir Komisyon raporu² 2008 yĖĖında yayınlanmığtır.

SĖz konusu dĖzgĖn Ėl kavramının kapsamĖ Avrupa Komisyonunun belirtilen ĖalıĖmalarda vurguladĖĖe hususlar ile forumda dile getirilen temel gĖrĖller alığında Ėzet olarak sunulmuğtur:

1. DĖzgĖn Ėl (decent work) kavramı ilk kez Uluslararası ĖalıĖma ĖrgĖtĖnĖn (ILO) Genel MĖdĖrĖ Juan Somavia tarafından hazırlanan ve 1999 yĖĖında 87. Uluslararası ĖalıĖma Konferansında sunulan raporda³ gündeme gelmiğtir. Kurulduğu 1919 yĖĖından beri dĖnyanın her yerinde Ėl hayatında ĖalıĖma ve yağam standartlarına gelirtirmeyi temel felsefe edinen ILOĞnun 1999 yĖĖında dile getirdiği hedef Ėherkes iÇin dĖzgĖn Ėl Ė olmuğtur. DĖzgĖn Ėl, insan onuruna yakığır ĖalıĖma koğullarında, Ėl sağığı ve gĖvenliĖi koğullarına uygun, sosyal gĖvenlik imkânları ile sendika aracılığıyla temsil edilebilme olanaklarına sahip, zorla ĖalıĖtırma ve Ėocuk ĖĖiliĖinin olmadĖĖe yaptığı Ėl karĖıĖında hak ettiği Ėcreti alabilen, kĖsaca ĖalıĖmaya ililkin temel hak ve ilkelerin Ėç taraflı uzlaşma Ėi ĖkĖmet, ĖĖi ve Ėveren- iÇinde gerĖekleĖtirilmesi olarak ifade edilmiğtir.
2. Avrupa Komisyonu, 2006 yĖĖında yayınladĖĖe bildirimde, Ėretken ve hakların gĖvence altına alındığı sosyal gĖvenliĖin ve diyalogun tesis edildiği bir Ėl ortamına ifade eden ĖdĖzgĖn Ėl Ė gündeminin ekonomik rekabet edebilirlik ve sosyal adalet ile ĖrtĖltĖkĖnĖ ifade etmiğ ve bu iki kavramın Avrupa sosyal gündeminin temelini oluğturduğunu belirtmiğtir. Ėlkelerde ekonomik bĖyĖme olsa da, istihdam yaratılamadĖĖe ya da mevcut Ėllerin nitelikleri iyileğtirilemediği durumlarda, yoksulluğu azaltmak mĖmkĖn

¹ Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, ĖPromoting Decent work for AllĖ, The EU contribution to the implementation of the decent work agenda in the world, {SEC(2006) 643}, Brussels, 24.5.2006, COM(2006) 249 final

² Commission Staff Working Document, Report on the EU contribution to the promotion of decent work in the world, Brussels, 2.7.2008, SEC (2008) 2184.

³ Report of the Director-General: Decent Work, 87 th Session, International Labour Office, Geneva, June 1999, ISBN 92-2-110804-X, ISSN 0074-6681.

olamamaktadır. Birçok kalkınmakta olan ülkede, kayı dđđ çalımanđn varlığı yadsınamaz bir gerçek olup, özellikle kadınlar ve genç insanlar kayı dđđ ve gelecek beklentisi fazla olmayan ilerde çalımak durumunda kalmaktadırlar. Az gelir getiren, sosyal koruması olmayan ve eğitim imkânlarından yoksun ilerde hayatta kalma mücadelesi vermektedirler.

3. ILO'nun düzgün il gündemi, AB müktesebatının kapsamında henüz yer almayan konulara da değindiği için de, AB tarafından desteklenmektedir. Bunlar arasında ilin yönetimi ve denetimi, sendikal özgürlükler ve toplu sözleşmeler ile sosyal güvenlik alanında asgari standartların sağlanması sayılabilir. Nitekim AB ILO'nun temel çalışma standartları (core labour standards- CLS) ile ilgili konvansiyonlarını imzalama konusunda bütün ülkeleri telvik etmektedir. Temel çalışma standartları dört başlıkta özetlenebilir:
 - a. sendika ve toplu sözleşme özgürlüğü (ILO'nun 87 ve 98 numaralı sözleşmeleri),
 - b. her türlü zorla çalıştırmanın önüne geçilmesi (ILO'nun 29 ve 105 numaralı sözleşmeleri),
 - c. çocuk ilçiliğinin ortadan kaldırılması (ILO'nun 138 ve 182 numaralı sözleşmeleri)
 - d. istihdamda ve çalışma hayatında ayrımcılığın engellenmesi (ILO'nun 100 ve 111 numaralı sözleşmeleri)

Temel standartların yanı sıra, il sağlığı ve güvenliği, istihdamın artırılması asgari ücret, sosyal güvenlik, çalışma hayatının idaresi ve denetimi, çeşitli mesleklerde çalışanların (gemiciler, liman ilçileri, hemşireler, evde çalışanlar, vb.) koşullarının iyileştirilmesi alanlarındaki konvansiyonlar da düzgün ilô gündemi içerisinde yer alan konvansiyonlar olmaktadır.

4. Avrupa Birliği, adaylık sürecindeki, komıuluk politikası kapsamındaki ve ikili ya da bölgesel ilbirliği içerisinde olan ülkelerden, düzgün il gündemindeki unsurları uygulamasını beklemektedir. Özellikle, ticaret politikasının bir unsuru olarak, düzgün il koşullarının ticaret ortakları olan ülkelerde tesis edilmesini beklemektedir. Bir örnek olarak vermek gerekirse, Beyaz Rusya temel çalışma standartlarını sendikalaılma ve toplu sözleşme- ihlal ettiği savı ile 2007'den beri AB ile ticaret ilikilerinde genel tercihler sisteminden (generalised system of preferences- GSP) faydalanamamaktadır. Öte yandan, AB bu temel çalışma standartlarıyla ilgili ILO konvansiyonlarını onaylayan ve uygulayan, aynı zamanda çevre koruma ve yönetilim unsurlarını da gözetken gelişmekte olan ülkelere, genel tercihler sisteminin (GSP+) ek gümrük vergisi indirimlerinden faydalanmalarını yolunu açmaktadır.
5. Düzenlenen uluslararası forumda ise, temelde Avrupa Birliğinin istihdam ve sosyal politikalarının dđsal boyutundaki etkilerine odaklanılmıdır. Forumda, düzgün il gündeminin geçerli kđnabileceği üç konu ele alınmıdır. Bunlar, gençlerin istihdamının sağlanması, yeıl ekonomi olarak ifade edilen çevrenin korunması ve ticaret politikası araçlarının etkili kullanılmasıdır.
6. Belçika Çalışma ve Elit Fırsatlar Bakanı Joelle Milquet, global ekonomik krizden ciddi şekilde etkilenen Avrupa Birliği üyesi ülkelerde sosyal ve ekonomik yönetilimin önemini vurgulanmı, genç insanların uzun süreler uygun bir il bulamadan az ücretli

ve güvenliği olmayan ilerde çalışmak zorunda kaldığığı bu soruna çözüm üretebilmek için hükümetlerin ve sosyal tarafların ortaklıklar oluşturmasının gereğine dikkat çekmiştir.

7. ILO alışma Enstitüsü başkanı Raymond Torres, ortada hem düzgün yeni ilerin sağlanması hem de mevcut ilerin korunması leklinde bir paradoksun bulunduğunu belirtmiştir. Arjantin ve Almanya gibi bazı ülkelerde mevcut ileri koruma politikalarının uygulamaya konulduğunu, Brezilya ve Hindistanıda ıartlı nakit transferlerinin yapıldığını söylemiştir. Burada önemli olan noktanın ılsızlık deneceklerinin, kılileri il bulma yönünde aktive etmek amacıyla kullanılması olduğunu ifade etmiştir. Uluslararası ticarete korumacı politikalarından kaçınması da önemli olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, mali politikalar ve istihdam politikaları arasında çelişkiler bulunduğunu da söylemiştir. Gelişmekte olan ülkelerin bu krizden i talebi arttırarak çıkabileceğini vurgulamıştır. Globalleşmenin herkesin karına olmadığının artık anlaşılmaya başlandığını ancak uygun politikaların uygulanması suretiyle fayda sağlanabileceğini söylemiştir. Örneğin Brezilyanın daha fazla düzgün il yaratıp, kayış dğ çalışmayı azaltabildiğini ifade etmiştir. Temel alışma standartlarının ihlal edilmesi suretiyle, haksız bir sosyal rekabet yaratılmasının iyi olmadığını ancak bu durumun yaptırınlar değil, ödüller vasıtasıyla ortadan kaldırılmasına çalışılması gerektiğini vurgulamıştır.
8. Avrupa Komisyonun ıstihdam, Sosyal ışlar ve Elit Fırsatlar konularından sorumlu yesi, Laszlo Andor, yalanmakta olan ekonomik ve finansal kriz nedeniyle, istihdam ve sosyal politika alanında global diyalogun arttığını Avrupa Komisyonunun da bu süreci desteklediğini, 2008 ydında ILOnın sosyal adalet deklarasyonunda ortaya koyduğu düzgün il gündemini ve 2009 global iler pakti ile ILOnın uluslararası çalışma standartlarını desteklediklerini söylemiştir. ABnin bütün uluslararası bölgesel ve ikili, komıluluk ve genişleme kapsamında temasta olduğu gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerle ilişkilerinde düzgün il gündemine bağlı kalacağını ifade etmiştir. Düzgün il kavramının, gelirin yeniden bllm (redistribution) boyutu talınması açışından da yoksulluğu ve sosyal dşlanmayı azaltıcı bir etkisi olduğunu söylemiştir.
9. Brezilya alışma ve ıstihdam Bakanlığı uluslararası ilişkiler özel danışmanı Mario dos Santos Barbosa, lkelerinde ödüzgün il allıkla özel bir program izlenerek, 2008-2009 yıllarında 1 milyon kılının yoksulluktan kurtarıldığını söylemiştir.
10. in ınsan Kaynakları ve sosyal Güvenlik Bakanlığından genel müdür yardımcısı Wang Yadong, düzgün il çerçevesinde izledikleri bir plan olduğundan ve kırsal kesimde emeklilik planı geliştirdiklerinden bahsetmiştir.
11. Güney Afrika Cumhuriyeti Cenevre alışma ataşesi Sipho Ndebele, ILOnın Global ışlar Paktinin (Global Jobs Pact) global krizden çıkış için bir zm olabileceğini, ülkesinde genç ılsızlığının iki kat düzeyde olduğunu ve açık iler ile ılsızların nitelikleri arasında uyumsuzluk bulunduğunu belirtmiştir.
12. Avrupa Komisyonu ıstihdam, Sosyal ışlar ve Elit Fırsatlar Genel Müdürlüğünde birim yöneticisi Michael Morass, G-20 toplantılarından yoksullukla mücadele konusuna vurgu yapıldığını ve gelişmekte olan ülkelerde sosyal güvenlik uygulamalarının

öneminin kabul edildiğini belirtmiştir. Avrupa Birliği ile işbirliği içerisinde üye ülkelerde, yeni işler için yeni beceriler kazandırılmasının teşvik edildiğini, kısa süreli çalışma pratiklerinin hayata geçirildiğini ve aktif işgücü piyasası önlemlerinin uygulandığını belirtti. Birliğin genişleme sürecinde de, BM ve ILO'nun ortaya koyduğu, sosyal koruma zemini inisiyatifinin (social protection floor initiative)⁴ oluşturulmasının teşvik ettiklerini belirtti.

13. Kamu hizmeti sunan işverenler ve işletmeler merkezinden (CEEP) Emmanuel Jahan, verimli üretim isteyen İşirketlerin, düzgün iş gündemi (kurallara) olmayan ülkeleri seçtiğini söylemiştir. Özellikle zorla çalıştırmanın kabul edilmemesi gerektiğini, bu anlamda AB ve ILO'nun işbirliği yapması gerektiğini ve ekonominin işgücü piyasalarından daha kısa sürede toparlanacağına inandığını söylemiştir.
14. Avrupa Komisyonu İstihdam, Sosyal İler ve Eşit Fırsatlar Genel Müdürlüğünden Christiane Westphal, gençlerin düzgün işler bulabilmelerinin gelecek için önemli olduğunu, AB 2020 Stratejisi kapsamında önemli bir inisiyatifi de, gençlik konusunun oluşturduğunu söylemiştir (Haydi Gençler-Youth on the Move). Düzgün işler bulamayan gençlerin kayıp bir nesli oluşturacağını bu nedenle mevcut işlerin gerektirdiği beceri ve donanılara sahip olabilmeleri için gençlere uygun koşulların sağlanmasının elzem olduğunu söylemiştir. Özellikle, Litvanya, Estonya ve İspanya'da gençler arasında % 40 gibi yüksek oranlarda işsizliğin olduğunu, eğitimden işe kanallanması için mekanizmaların geliştirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Örnek uygulamalar olarak, İsveç'te lise mezunlarının üniversite ya da uygun işlere çalışmak üzere yönlendirildiğini, Danimarka'da öğretmenler ve ebeveynlerin de katılmasıyla öğrenciler için kariyer planlama konusunda danışmanlık sağlandığını anlatmıştır. Portekiz'de de gençlerin iş piyasasına girebilmeleri için tek durak ofisleri (one stop shop) hizmete sokulmuştur. Sınırlı süreli iş sözleşmesi ile çalışan gençlerin açık uçlu tek bir kontratla çalışabilmeleri için yönlendirme yapıldığını da belirtmiştir. Kısa süreli kontratla çalışan gençlerin, işsizlik ödeneğinden yararlanamamasının bir sorun oluşturduğunu ve sosyal güvenlik İemsiyesinin bu kısımları da kapsar şekilde geliştirilmesi gerektiğini söylemiştir.
15. Mali Bakanlığı teknik danışmanı Mohamed Fofana, ülkesinin 2002 yılında ILO ile ülkesinde yoksulluğun azaltılmasını hedefleyen bir stratejik dokümanı imzaladığını, bu çerçevede gençlere iş imkanlarının sağlanmasını makroekonomik politikalarının bir parçası haline getirdiklerini, gençlere istihdam edilebilirlik, girişimcilik, kredi ve çeşitlilik konusunda farklı alternatiflerin sunulduğunu söylemiş, AB'nin göçle ilgili olarak duyduğu endişeleri de ortadan kaldırmaya hedeflediklerini söylemiştir.
16. Japonya'nın Avrupa Birliğinde çalışma, sağlık ve refahtan sorumlu birinci başkanı Akihiro Nakajima, 2008 yılında, genç işsizliğinin % 2 oranında arttığını ancak yeni mezunların % 91'inin iş bulduğunu söylemiştir. Japonya'da gençlerin istihdam edilmeleri için farklı İekillerde uygulamaların (çeşitlilik, yeni beceriler için kurslar düzenlenmesi vb.) olduğunu söylemiştir.

⁴ Sosyal koruma zemini (social protection floor), yoksulluk içinde olan insanlara, temel düzeyde sosyal koruma sağlanmasını anlamına gelir. Yoksul ve hassas gruplardan olan kişilerin, temel hizmetlere ve sosyal transferlere (yardımlara) erişimlerinin temin edilmesini kapsar. Nakit transferleri, temel sağlık hizmetlerine erişim, gelir desteği ve düzenli gelir vb. unsurları içerir.

17. Uluslararası İveren Örgütü temsilcisi Scott Barklamb, hükümetlerin görüşlerinin yanı sıra, özel sektörün fikirlerinin de değerlendirilmesi gerektiğinden hareketle, istihdamın özel sektörde yaratılmasının önemli olduğunu, ilgücü talebinin kritik olduğunu, zira düzgün il kavramının ancak ile sahip olduktan sonra önem kazandığını bu bakımdan istihdam edilebilir olmak için nitelik ve becerilerin geliştirilmesi gerektiğini, yapısal engellerin ortadan kaldırılmasının uygun olacağını örneğin ücretlerin ilgücü maliyetlerinin düşürülmesinin, gençler için asgari ücret empoze edilmemesinin ve gençlerin en azından ilgücü piyasasıyla bağlantı kurabilmeleri için esnek çalışma biçimlerinin uygulanmasının önemli olduğunu söylemiştir.
18. Uluslararası İçi Sendikalar Konfederasyonundan Tim Noonan, makro problemler için makro çözümlere ihtiyaç bulunduğunu; gençlerin düşük ücretli, tehlikeli ve kısa süreli işlerde çalışmak zorunda kaldığını daha derin bir ekonomik durgunluk beklentisi içinde olduğundan, kamu harcamalarında kesilimlere gidilmesinin facialara yol açabileceğini; Bangladeş'te tekstil sektöründe işçilerin çok düşük ücretle çalıştığını ancak devletin bu işçilere sosyal yardım yaptığını halen dünya üzerinde 200 milyon çocuğun çalıştığını ve bu çocukların uygun eğitim alamadıklarından, gelecekte uygun becerilere sahip olamayacaklarını işsiz kalabileceklerini söylemiş ve ülkelerde sosyal koruma zemininin oluşturulması gerektiğine vurgu yapmıştır.
19. Avrupa Gençlik Forumundan Luca Scarpiello, düzgün il gündeminin, gençleri otonom bir şekilde yaşayacak şekilde kurgulanmasının önemli olduğuna; işlerde staj imkânlarının yapısal bir şekilde geliştirilmesi gerektiğine; diplomaların ve resmi niteliklerin her ülkede tanınmasının gerektiğine dikkat çekmiştir.
20. Düzgün il gündemi ile yeşil ekonominin bağdaştırılması konusunda ise, Birleşmiş Millet Çevre Programından (UNEP) Cornis Van der Lugt, hem düzgün hem de yeşil işlerin (green jobs) neler olabileceğine örnekler vermiş ve çevre dostu sektörlerin geliştirilmesinin gerektiğine dikkatleri çekmiştir. Enerji, ulaştırma ve inşaat alanında çevre dostu yöntemlerin ve işlerin geliştirilmesinin önemli olduğunu söylemiştir.
21. OECD'den Paul Swaim ise, yeşil ekonominin, sürdürülebilir kalkınma için elzem olduğunu söylemiştir. Hem yeşil hem de düzgün işlerin birlikte yaratılabileceğini ifade etmiştir.
22. Avrupa Komisyonundan Egbert Holthuis, yeşil işlerde gelir seviyesinin ve bu sektörde de toplu sözleşmelerin önemli olacağını söylemiştir.
23. Kore'nin Cenevre'deki Çalışma atelişi Jong-Cheol Kim, geliştirdikleri yeşil büyüme stratejisi ile Kore'nin 2020 yılına kadar dünyanın yedinci yeşil gücü olmayı hedeflediğini ve oluşturulan yeşil sosyal işletmelerde % 30 oranında dezavantajlı gruplardan kişilerin çalıştırıldığını söylemiştir.
24. AB'nin ticaret politikası yoluyla, dünyada düzgün il gündemini oturtmaya çalışması konusunda, ILO çalışma standartları birimi yöneticisi Cleopatra Doumbia-Henry, ticaret anlaşmalarına düzgün çalışma koşulları ile ilgili hükümlerin konulabileceğini ancak bu hükümlerin, korumacı politikaların ticari engelleri haline getirilmesinden de kaçınılması gerektiğini vurgulamıştır. Bu nedenle, bu tip anlaşmalardaki çalışmaya

koşullar ile ilgili hükümlerin etki analizlerinin yapılmasını gerekebileceğini söylemiştir. Farklı ticaret ortaklarına farklı şekilde uygulanan bu hükümlerin olumsuz sonuçlar doğurabileceğini dile getirmiştir.

25. Avrupa Komisyonu Ticaret Genel Müdürlüğünden Anya Oram, serbest ticaret anlaşmalarının müzakere edilmesi sürecinde, en fazla uyarılacak olan hususların çalışma koşulları ile ilgili hükümler olduğunu söylemiştir.
26. Avrupa İşverenleri (Business Europe) temsilcisi Winand Guadvelig, ödüzgün iş gündemiyle ilgili diğer ülkelerden beklentilerin daha uzun vadeli olarak belirlenmesi gerektiğini, bu koşulları uygulamayan diğer ülkelere karşı standartların ve yaptırımların empoze edilmesinin uygun olmayacağını ve bu konuda işbirlikçi bir yaklaşımın benimsenmesinin uygun olacağını söylemiştir.
27. Bir sivil toplum kuruluşu olan Flaman Kuzey- Güney Hareketi temsilcisi Marc Maes ise, AB'nin ticaret partnerlerine ödüzgün iş konusunda çok fazla empozede bulunma durumunda, bu ülkelerde kayıpların çalışmanın artması yolunda bir etki yaratabileceğini ve sendikalaşma konusunda da benzer şekilde olumsuz bir etkilenme olabileceğini söylemiştir.
28. Kapanış oturumunda söz alan, Avrupa İşçi Konfederasyonları başkanı John Monks, Sosyal Avrupa'nın kumdan bir kale değil, güçlü bir savunma hattına sahip olması gerektiğini ve seçmeli politikaların sosyal problemlere yol açacağını söylemiştir.
29. Avrupa İşverenlerinin (Business Europe) temsilcisi Emmanuel Julien, ülkelerde demokrasinin gelişmesinin sürdürülebilir kalkınma ve düzgün işlere olumlu etki yapacağını söylemiştir.
30. Toplantıda ILO'nun bir anlamda kuruluş vizyonunu ifade eden, ödüzgün iş kavramının, AB tarafından da güçlü bir şekilde benimsenmiş olduğunun ve diğer ülkelerin de bu konuda teşvik edileceğinin ifade edilmesi ile sona ermiştir.

Hezar Tanrıseven, AB İşleri Uzmanı/Koordinatör